

האיש העומד בראש - הגנרל מוחמד נגיב ביי

אחרת כראות עיניו או אף לנהל את המדינה ללא ממשלה, כפי שעשה לפניו שישקלי בסוריה. אך עם שותף כמו מפלגת הוופד לא היה קל לנהוג כך; לרשותה עומדים מאות אלפים של אוהדים (כולל אנשי צבא) המסוגלים להקשות ביותר על קיום נגיב ומשטר. אין גם ספק ששותף הפעולה הנוכחי הוא ארעי בלבד: נגיב כבר הכריז על רצונו לטהר את החיים המדיניים המצריים. טעות היא לחשוב כי פוליטיקה היא עסקם של קומץ פוליטיקאים. זהו עניו של חיים או מות למיליונים. הוא הודיע לא פעם, "ואין להשאיר בידי אנשים מושחתים, חסרי-מצפון". לדעתו רק גוף אחד מסוגל היום להוציא את מצרים — ושאר ארצות ערב השרויות באותו מצב — מן הבזק: הצבא.

קציניו עולים בהרבה ברמתם המוסרית ומסירותם לאומה על העסקנים הצבאיים, מסוגלים לשרת את העם — ואת אחדות ארצות ערב — שלא על מנת לקבל תמורה. הצבא הוא גם גוף גדול וממושם היכול לשמש דוגמה לכל העם כשיש צורך במעשי הקרבה קשים. כי במדינה אשר רמת העם ירודה כמו במצרים, ללא כל תנועה עממית של ממש, מהווה הצבא גורם חיובי רציני. בזאת נבדלת דיקטטורה בארץ כמו מצרים או בוליביה, למשל, מדיקטטורה צבאית בארץ כמו גרמניה או אנגליה, שם הצבא מהווה גורם ריאקי ציוני, בהשוואה לרמת שאר העם.

כפי שהצבא, ניהל נגיב לטיהור החיים המדיניים: ארבעה ימים לאחר שהכריח את פארוק לפטר את קבינט החצר שלו ולמנות את

צבא הזמן, למקום יצא היטב לאלה הצטיינו כמעט

שלטון לא היה יגטרס משותף מצרים, תהליך עבר בין המשטר

קבילה אופי של מצריים. בעוד ה וערכת בחירות מוגריהם של חסיין פריז ביי, הצבאי הגדול הן החונות בקהיר הוראות לעמוד בירתה הקיצית יו קהיר ההודעה צבא את השלטון.

בשביל מוחמד נגיב, לא היה כל בטחון כי אמנם נגמר חלקו של פארוק בתולדות מצרים. האיש שידע לשלוט על ארצו מקרוב מסוגל, גם לאחר הדחף, לארגן את אוהדיו ולחזור לכס המלכות. אם הגנרל ידע לארגן הפיכה צבאית אין כל סיבה מדוע לא יופיע נגד שני, אוהד פארוק, שארגן הפיכה אך לא היו אלה, בכל זאת, אלא אפשרויות של עתיד פחות או יותר רחוק; סכנות מידיות יותר סובבו את הדיקטטורה החדשה של נגיב. הסכנה הנראית מיד לעין היא מהוופד, אולם, מאז הפיכה, אין איש ימחם למפלגה זו את כל הכוח שהיה לה עד אז. כי משיכתה החזקה ביותר להמונים היה מאבקה נגד האנגלים, מאבק שחרג מתחום ההבטחות המילוליות ונכנס לשלב ממשי בקרבות אזורי הסואץ. בשטח זה כוח המשיכה של הצבא רב יותר, שהרי יכול הוא להבטיח מאבק עוד יותר ממשי ממאבק הוופד. הסכנה האמתית נובעת ממקור אחר: ארגון הדת הקנאי האחים המוסלמים. למרות שתנועה זו היתה בנוייה כמעט אך ורק על אישיותו העצומה של איש אחד — מנהיגה-מייסדה חסן אלי-בא נגרצח לפני שלוש שנים — עדיין יכולה האידיאולוגיה שלה לעורר המונים.

העם המצרי, ככל שאר עמי ערב, קיצוני היום בדרישה אחת: איחוד העולם הערבי לשם שיחורו. קיצוניות זו, היא שתקבע בסופו של דבר אם יפיל השלטון לידי האחים המוסלמים ושותפיהם בשאר הארצות, או אם ישאר בידי הגנרלים הרכובים על הטנקים הכבדים. ייתכן שהגנרלים והי וזהנים יתחרו ביניהם בסיסמות ובמעשים קיצוניים.

תחת שלטון הצבא שהובא לשם עידי המזק פארוק עצמו, דיוכיו ההפגנות שערך הוופד.

עלי מאהר הוא הגיש לו תביעה שנייה — להסכים לשינוי החוקה שימנע מהד מלך כל אפשרות להתערב בפוליטיקה. לפי שינוי זה היתה נשללת מהמלך הזכות לפטר ממשלה או לפזר את בית הנבחרים. למעשה היתה זאת הצעה להגדיל במצרים מלוכה חוקתית כמו באנגליה, שם המלך הוא אישיות סמלית בלבד. אולם פארוק טעם טעם מלוכה מוחלטת, עם כל ההשפעה העצומה הכי רוכה בה; הוא לא חשק בתחליף התפל שהוצע לו.

הברירה היתה ברורה מראש. עוד לפני שהגיע האולימפוס של נגיב לחר על כס המלכות ולשוב את מצרים, החל פארוק מתכונן לנסיכה. אניתי ה תענוגות המלכותיות. מחרוטה, קיבלה הוראה להתכונן להפלגה; משרתי החי צר החלו אורזים למעלה ממאה מוזרות עם החפצים אשר המלך רצה לקחתם לי גלותו. משהקיפו יחידות משוריינות ו חיל רגלים, בפיקודי האישי של מוחמד

נגיב, את ארמון ראס אל-תיך, היתה בידי קציני המשמר המלכותי פקודה לא להתנגד. מבעד לגדר המקיפה את גינות הארמון המטופחות, אפשר היה לראות את המוח המלכותי הפרטי המהווה חלק מנמל אלכסנדריה. עוד בשעות הבוקר החלו המוני תושבי מתחכים ביניהם על צדדיו השליליים והחיוביים של המלך.

כאשר התקרבה שעת האפט — שש אחר הצהרים — בה היה על פארוק לעזוב את אדמת מצרים, הגיע מספר הנוכחים לרבות, האוירה הלכה ונמתחה לקראת השיא הרמטי

לקהל דום, עיניים לחות

לא היה כמעט איש אחד שלא זכר כיצד נתלו כל התקוות בעלם הצעיר והיפהפה, שעלה על כס המלוכה המצרית בשם פארוק הראשון. איש מהם לא שכח כיצד, עם כל מאורע חשוב או פעום, יצאו ההמונים לרחובות להריע ל"מלך מצרים והסודאן". כשהופיע פארוק, כמה דקות לפני תום המועד, פסקו כל היוכוחים וההתלוצצויות, דממה מוחלטת השתלטה על ההמון עד כי כל נקישת נשק משמר המלך על המזח נשמעה ברחוב. המלך ולחיו החליפו הצעות, סירת הגוע המלכותית פילסה את המים למחרוטה שהעלתה עשן מארובתה הלבנה, כאשר, כעבור כמה דקות, החלה האנייה הלבנה נעה בכיוון פתח הנמל, עמד הקהל דום כשעיניים לא מעטות לחות מזמעות.

אולם למאוזני רדיו קהיר ניתנה למחרת תמונה אחרת במקצת: בתיאור הנלהב של המהווה, תוארו אלפי הצופים כמריעים לצבא ולמפקדיו, שהצילו את העם מעריץ אכזר. כי

א כרי שפד. קצינים אלה שראו בצבא כלי שפל בידי פארוק, מרדו. משמאל לימין: בריגדיר טייז טאהא, גיבור פאלוגיה; גנרל אד סאדק, מפקד חיל המשלוח המצרי באי וגנרל מוחמד נגיב.

הכללי ומפקד

כן מונה ראש חסר-ערך מאחר ערבותו בחיים יכה של הוופד יב של קצינים לבלות את "הגנרל נגיב

לקרוא ראש מדינאי חזיק יניים המצריים. למלא את רצון הלה אשר מינו

ונו של הרוון חודש. כי ביום להקים ממשלה

איש לא הצטער. כאשר עלה פארוק לכס המלוכה בגיל 16 היה אליל עמו. כאשר, לאחר 16 שנו שלטון רקוב הוגלה מארצו עלידי הצבא לא הצטער כמעט איש למראה המלך הפונה לגורל אפל